

Τα λειτουργικά προβλήματα των επαρχιακών βιβλιοθηκών : πώς τα πολλαπλώς εμπλεκόμενα διοικητικά σχήματα επηρεάζουν την εκπλήρωση των στόχων τους προς την κοινωνία που υπηρετούν

Αλέγκρε Εσκαλονή
Βιβλιοθηκονόμος
Δημοτική Βιβλιοθήκη Πάρου
vivl-parou@sch.gr

Περίληψη

Διανύοντας τον 21^ο αιώνα, οι δημοτικές βιβλιοθήκες στην Ελλάδα καλούνται να μεταβούν στην *κοινωνία της πληροφορίας*. Συχνά όμως ο τρόπος με τον οποίο διοικούνται δεν εξασφαλίζει μίαν ομαλή μετάβαση. Τα διάφορα διοικητικά σχήματα των βιβλιοθηκών και οι αλληλο-καλυπτόμενοι ρόλοι τους, με τον βιβλιοθηκονόμο ως εκτελεστικό όργανο, δεν αφήνουν περιθώρια εξέλιξής τους. Αν δεν αλλάξει ο τρόπος με τον οποίον διοικούνται οι βιβλιοθήκες και δεν ισχυροποιηθεί ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου ως ειδικού επιστήμονα σε θέματα οργάνωσης, διοίκησης καθώς και λήψης αποφάσεων, ελαχιστοποιούνται οι δυνατότητες μιας ομαλής μετάβασής τους στην *κοινωνία της πληροφορίας*. Στο παρόν άρθρο εντοπίζονται κάποια από τα πιο συνηθισμένα προβλήματα των επαρχιακών δημοτικών βιβλιοθηκών και προτείνονται πιθανές λύσεις.

Abstract

During the 21st century Greek public libraries are invited to enter the *information society*. The way they are often administered though, does not ensure that this transition will actually be smooth. Various administration schemas and overlapping roles, keeping the librarian just as an executive member, do not leave room for improvement. Unless their administration changes and the role of the librarian is reinforced as the *ad hoc* scientist on issues such as management, administration, and decision-making they do not stand a chance of accomplishing this transition. In this article some of the problems of Greek provincial public libraries, as well as their suggested solutions, are pinpointed.

Σύμφωνα με το μανιφέστο της UNESCO, ο ρόλος των Δημοσίων – και Δημοτικών για τη χώρα μας – βιβλιοθηκών είναι να παρέχουν μια πύλη στη γνώση, να αποτελούν μια ζωτική δύναμη εκπαίδευσης, πολιτισμού και πληροφορίας, έναν αντιπρόσωπο ενδυνάμωσης της ειρήνης και της πνευματικής ευημερίας των ανθρώπων. Οι βιβλιοθήκες αυτές, σύμφωνα με το ίδιο μανιφέστο, αποτελούν τοπικό κέντρο πληροφόρησης, καθιστώντας κάθε είδους γνώση και πληροφορία διαθέσιμη στους χρήστες (UNESCO).

Ο στόχος λειτουργίας τους πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσα από την παροχή ίσων προς όλους υπηρεσιών, δίχως προκαταλήψεις. Οι ιδιαίτερες τοπικές ανάγκες και συνθήκες αποτελούν βασικά στοιχεία για τον σχεδιασμό και την παροχή των υπηρεσιών αυτών. Για να μπορέσουν οι βιβλιοθήκες να διατηρήσουν και να υλοποιήσουν τον οραματισμό σχετικά με τον ρόλο και τη θέση τους στην κοινωνία, θα πρέπει να ακολουθούν και να προσαρμόζονται με τις εξελίξεις της. Στον 21^ο αιώνα ο ρόλος τους έχει αλλάξει και η θέση τους στην κοινωνία ίσως και να κινδυνεύει, αφού προσπαθούν να κάνουν πολλά πράγματα ταυτόχρονα ώστε να ικανοποιήσουν τις διαφορετικές ανάγκες των χρηστών τους.

Στην *κοινωνία της πληροφορίας* η δημοτική βιβλιοθήκη πρέπει να λειτουργήσει ως πάροχος γνώσης, ως φορέας ο οποίος την υποδεικνύει, την οργανώνει, την αξιολογεί, την δικτυώνει και την παρέχει στον τελικό χρήστη. Ο ρόλος αυτός γίνεται ακόμη πιο δύσκολος και πολύπλοκος όσο οι μέθοδοι εντοπισμού, ανάκτησης και παρουσίασης της πληροφορίας αναπτύσσονται και εξελίσσονται με ταχύτητες που δεν έχουν προηγούμενο.

Μέσα από αυτήν την τεχνολογική επανάσταση δεν έχει μείνει ανεπηρέαστος ακόμα και ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου. Ο βιβλιοθηκονόμος του 21^{ου} αιώνα οφείλει να αναβαθμίζει τις δεξιότητές του και να λειτουργεί όχι μόνο ως συνδετικός κρίκος μεταξύ «παραγωγών της γνώσης» και «χρηστών» της, αλλά και ως «ενδιάμεσος της πληροφόρησης» και «εκπαιδευτής» (Ε.Ε.Β.Ε.Π., Μιλώντας, σ.2).

Σε μιαν Ελλάδα που πασχίζει να μεταβεί από τη βιομηχανική κοινωνία του 20^{ου} αιώνα στην *κοινωνία της πληροφορίας* του 21^{ου}, τίθεται το θέμα αν και κατά πόσο μπορεί πραγματικά και ουσιαστικά να επιτύχει τον στόχο της και να διατηρήσει το ρόλο της μία επαρχιακή δημοτική βιβλιοθήκη και αν και κατά πόσο μπορεί ο επιστήμονας βιβλιοθηκονόμος να ασκήσει σωστά και δημιουργικά το επάγγελμά του.

Τα νομικά καθεστώτα κάτω από τα οποία λειτουργούν οι ελληνικές βιβλιοθήκες διαφέρουν τόσο πολύ έτσι ώστε δεν έχει καθιερωθεί ένας κοινός όρος ονομασίας τους. Ιδιαίτερα οι βιβλιοθήκες εκείνες που λειτουργούν σε μικρά, επαρχιακά περιβάλλοντα είναι αρκετές φορές έρμια πολιτικών και μικροπολιτικών αποφάσεων και ενεργειών, κινδυνεύοντας να καταλήξουν ως λιμνάζοντα νερά, χάνοντας, ή παραμένοντας στάσιμες αντί να εξελίσσονται και να διευρύνουν ολοένα και περισσότερο την αξία και τον σκοπό τους. Ας μην ξεχνάμε πως μέχρι χθές οι βιβλιοθήκες αυτές αποτελούσαν σύμβολο μιας παράδοσης η οποία είχε τεθεί στα χέρια μιας ελίτ μειοψηφίας μορφωμένων ανθρώπων. Δεν ήταν – και σε μερικές περιπτώσεις ακόμα και σήμερα δεν είναι – καθόλου σπάνιες οι προσπάθειες άσκησης πιέσεων από μέρους της μειοψηφίας αυτής, με σκοπό τον έλεγχο των βιβλιοθηκών είτε μέσα από νομοθεσίες και κανονισμούς είτε μέσα από έμμεσες παρεμβάσεις στην πολιτική και διοικητική σκηνή που τις περιστοιχίζουν.

Τα διοικητικά τους σχήματα ποικίλλουν σε σύνθεση, καθήκοντα και εξουσίες: εργαζόμενοι βιβλιοθηκονόμοι, πολλές φορές ακόμα και μη-βιβλιοθηκονόμοι, επιτροπές (εφορευτικές, διοικητικές, δημοτικές, συμβουλευτικές), διευθυντές (των ίδιων των βιβλιοθηκών, των δημοτικών επιχειρήσεων, διοικητικών συμβουλίων, δημοτικών συμβουλίων), δήμαρχοι, υποστηρικτικοί φορείς και σύλλογοι που περιστοιχίζουν τη λειτουργία τους, όλα περιέχονται στο καλάθι της διοίκησης των ελληνικών δημοτικών βιβλιοθηκών.

Οι ρόλοι και το πλαίσιο δράσης του καθενός από τους προαναφερθέντες δεν είναι ξεκάθαρα, διατυπωμένα σε επίσημα διοικητικά έγγραφα, τουλάχιστον όσον αφορά στις βιβλιοθήκες της επαρχίας. Ο καθένας έχει δικαίωμα εισήγησης, αποδοχής ή απόρριψης προτάσεων και ενεργειών, κρίσης, άποψης και σχολιασμού και τελικά, απόφασης ή επηρεασμού της απόφασης που θα καθορίσει την πορεία και το ρόλο της βιβλιοθήκης. Παρατηρούνται σχήματα στα οποία συμμετέχουν «διακεκριμένα» μέλη της τοπικής κοινωνίας στα οποία ανατίθενται αρμοδιότητες που δεν έχει καν ο βιβλιοθηκονόμος, ο οποίος αντιμετωπίζεται ως απλός υπάλληλος, διεκπεραιωτής των γραμματειακών και τεχνικών υποθέσεων, αποκλειστικά της λειτουργίας και όχι της διαδικασίας λήψης αποφάσεων ή της διοίκησης της βιβλιοθήκης.

Ας πούμε όμως τα πράγματα με το όνομά τους. Οι «διακεκριμένοι» αυτοί άνθρωποι τις περισσότερες φορές έχουν ορισθεί έτσι από τον τρόπο με τον οποίο έχουν αποφασίσει να παρουσιάζουν εαυτούς μέσα στην τοπική κοινωνία και από την πολιτική δύναμη που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα. Όσο καλή διάθεση και κρίση και αν διαθέτουν, συνήθως δεν άπτονται της επιστήμης της Βιβλιοθηκονομίας και της Πληροφορικής. Θεωρούν τη δημοτική βιβλιοθήκη του μικρού τόπου τους ως μεγάλο απόκτημα, το οποίο επιθυμούν να προασπίσουν, και κατ' επέκταση να διοικήσουν, με τον τρόπο που οι ίδιοι θεωρούν αποδεκτό και σωστό. Τις περισσότερες φορές έχει αποδειχθεί πως είναι ανεπαρκείς στην επιτακτική ανάγκη της συνεχούς προσαρμογής και ανάπτυξης μιας βιβλιοθήκης ώστε να είναι δημιουργική σε σχέση με τις απαιτήσεις του 21^{ου} αιώνα. Έτσι πολύ συχνά έγκυρες και κατοχυρωμένες διεθνώς τακτικές λειτουργίας και διοίκησης βιβλιοθηκών αφορίζονται, μερικές φορές μαζί με τον βιβλιοθηκονόμο που τις πρότεινε!

Η διαχείριση των συλλογών θεωρείται πλέον παγκοσμίως ως ο πρωταρχικός παράγοντας διοίκησης των βιβλιοθηκών, εμπεριέχοντας την πολιτική της ανάπτυξης, παρουσίασης, συντήρησης, οργάνωσης, πρόσβασης και οικονομικής υποστήριξής τους.

Πόσες όμως ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες αγοράζουν ετησίως υλικό και ποιος αποφασίζει για την πολιτική διαχείρισης και ανάπτυξης του υλικού αυτού; Πού βασίζονται οι επιλογές του; Όταν ο υπόλοιπος σύγχρονος κόσμος μιλά από την δεκαετία του '70 για τη θέση του βιβλιοθηκονόμου ως «υπεύθυνου συλλογών» και «διαχειριστή συλλογών» (Orr, παρ. 2), εμείς που πραγματικά βρισκόμαστε;

Συνήθως όλοι οι προαναφερθέντες εμπλεκόμενοι φορείς και άνθρωποι προσπαθούν να συνεννοηθούν, δίχως όμως πάντα να τα καταφέρνουν. Δεν είναι λίγοι αυτοί που προτείνουν πως η επιλογή του υλικού στη βιβλιοθήκη πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το τι «πρέπει» να διαβάζουν οι χρήστες και όχι σύμφωνα με το τι επιθυμούν. Η βιβλιοθήκη λοιπόν καλείται να παίξει τον ρόλο του καθοδηγητή και του εκπαιδευτή. Μέχρι ποιο σημείο όμως; Δεν θα έπρεπε πριν από οποιαδήποτε απόφαση να έχουν μελετήσει όλοι οι εμπλεκόμενοι το κοινό που καλούνται να εξυπηρετήσουν; Δεν θα έπρεπε να έχουν διεξαχθεί αρχικά έρευνες σχετικά με την πολιτισμική, εκπαιδευτική, επαγγελματική και ηλικιακή σύσταση του πληθυσμού και τα ενδιαφέροντά του; Μήπως μέσα από την καθοδήγηση και την εκπαίδευση αγγίζουμε τα όρια της επιβολής προσωπικών θέσεων και προκαταλήψεων;

Σε πόσες επαρχιακές βιβλιοθήκες έχετε βρει τεκμήρια για αμφιλεγόμενα θέματα; Βιβλία για περιθωριακές πολιτικές ή κοινωνικές απόψεις, σεξουαλικούς οδηγούς εφήβων, για άλλες θρησκείες, βιβλία για το σεξ, τα ναρκωτικά, την ομοφυλοφιλία, το AIDS, σε επίπεδο εκλαικευμένης επιστήμης και καθημερινής πρακτικής; Πώς θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο σύγχρονος βιβλιοθηκονόμος την λογική ενός συντηρητισμού που νομίζαμε πως είχε πια εξαιρεθεί στις μέρες μας; Ποια νομοθεσία εξασφαλίζει την εξυπηρέτηση του κοινού και την επίτευξη των στόχων και του ρόλου της επαρχιακής δημοτικής βιβλιοθήκης όταν αυτοί που έχουν την εξουσία και τελικά αποφασίζουν, ουσιαστικά δεν γνωρίζουν;

Πολλοί από αυτούς που ασχολούνται με τις βιβλιοθήκες θεωρούν πως αυτές αποτελούν «κιβωτό μνήμης», κάτι σαν αρχείο δηλαδή. Αν και ελάχιστες βιβλιοθήκες στη χώρα μας έχουν επιφορτιστεί το ρόλο αυτό, η παιδεία γύρω από τη γενικότερη λειτουργία των βιβλιοθηκών εξακολουθεί να μπερδεύει. Μια δημοτική βιβλιοθήκη μπορεί να αποτελέσει «κιβωτό μνήμης» μόνο σε ότι αφορά τον τόπο της και την πολιτισμική της παράδοση και κληρονομιά. Διαφορετικά θα αποτελέσει «κιβωτό του Νώε» η οποία όμως δεν θα έχει την τύχη να σωθεί. Με άλλα λόγια, θα βουλιάξει, και λόγω συμφόρησης υλικού αλλά και για το γεγονός ότι δεν θα μπορεί πλέον να εκπληρώσει τους στόχους της. Δεν είναι λίγες οι φορές που διοικητικά ή εφορευτικά σχήματα έχουν απορρίψει επίσημα προτεινόμενες βιβλιοθηκονομικές πρακτικές σχετικά με το θέμα της επιλογής και διαχείρισης υλικού. Μέσα από τέτοιες τοποθετήσεις τις περισσότερες φορές οι δημοτικές βιβλιοθήκες καταλήγουν όχι μόνο να μην ανανεώνουν το υλικό τους με τακτικές αγορές, αλλά να μην έχουν ούτε το δικαίωμα της απόσυρσης ώστε να ανανεώσουν τουλάχιστον τα ράφια τους δίνοντας μιαν ανάσα στον χώρο και στη χρήση του. Αν η βιβλιοθήκη αποτελεί «ναό της γνώσης» αυτό δεν σημαίνει ότι κάθε τι που περιλαμβάνει αποτελεί εικόνισμα, αλλά ότι η βιβλιοθήκη αποτελεί το σωστό μέρος για να μάθει κάποιος τι είναι γνώση και πώς αποκτιέται, πώς διαπιστώνεται η αξιοπιστία και η εγκυρότητα μιας πληροφορίας, πώς οι πληροφορίες αξιολογούνται και συντίθεται η γνώση. Αυτό μπορεί να το διδάξει η βιβλιοθήκη και μέρος της ευθύνης φέρει ο υπεύθυνος βιβλιοθηκονόμος, κάθε μικρής βιβλιοθήκης (Είναι ωραίο να είσαι βιβλιοθηκάριος, παρ. 8).

Σημαντικό κομμάτι της διαχείρισης των συλλογών αποτελεί το υλικό των δωρεών. Πού βρίσκονται οι δημοτικές βιβλιοθήκες στην Ελλάδα σε ό,τι αφορά στο θέμα; Υποδείξτε μου έναν επαρχιακό βιβλιοθηκονόμο που δεν ήρθε αντιμέτωπος με τις δωρεές! Ακόμα κι όταν υπάρχει απόφαση της διοίκησης της βιβλιοθήκης για τη διαχείριση του υλικού που προέρχεται από δωρεές πάντα θα βρεθεί κάποια περίπτωση κατά την οποία ο κανονισμός θα υποσκελιστεί. Πόσο καλά γνωρίζουν το αντικείμενο της βιβλιοθήκης εκείνοι που απαιτούν την εξ ολοκλήρου αποδοχή μιας δωρεάς καθώς και την ιδιαίτερη μεταχείρισή της, βλέπε ειδικές προθήκες, ράφια και σφραγίδες! Και ποιος διοικητικός ή πολιτικός παράγοντας μπορεί να μας προστατέψει από αυτούς; Νομίζω κανείς. Γιατί τα περιθώρια στην επαρχία είναι στενά και οι βιβλιοθήκες δυστυχώς δεν αποφέρουν ψήφους.

Στην Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα, πώς ορίζεται η διοίκηση της βιβλιοθήκης όταν απόφοιτοι ΑΕΙ με σπουδές εκτός της επιστήμης της Βιβλιοθηκονομίας μπορούν να γίνουν διευθυντές δημοτικών βιβλιοθηκών δίχως να κρίνεται απαραίτητη η κατοχή ενός δευτέρου πτυχίου Βιβλιοθηκονομίας ή έστω οργάνωσης και διοίκησης παρόμοιων ιδρυμάτων; Αναλογιστείτε πως παράλληλα, διανύουμε την εποχή της εξειδίκευσης όπου όλοι σπεύδουμε στην απόκτηση μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων σπουδών με σκοπό μια πιο αξιόλογη και αξιοκρατική επαγγελματική αποκατάσταση και κατ' επέκταση μια γενικότερη πρόοδο μέσα από τον εκσυγχρονισμό του κράτους μας. Αν οι βιβλιοθήκες πρόκειται να αποτελέσουν τμήμα της *κοινωνίας της πληροφορίας*, τότε θα πρέπει οι διευθυντές τους να επιμορφωθούν και να εμπυχωθούν, ώστε να εξελίξουν ανάλογα τις υπηρεσίες τους.

Το επιχειρησιακό πλάνο κάθε βιβλιοθήκης που καθορίζει τους βασικούς αντικειμενικούς της στόχους και τις στρατηγικές που διέπουν τις λειτουργίες της επηρεάζεται από 3 βασικούς παράγοντες: τα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά και το σκοπό του ιδρύματος, τις αξίες και τη φιλοσοφία που διέπουν την διοίκησή του, και τα δυνατά και αδύνατα σημεία του ιδρύματος στο εσωτερικό και εξωτερικό του περιβάλλον (Ferguson, παρ. 2). Οι βιβλιοθηκονόμοι των επαρχιακών δημοτικών βιβλιοθηκών σίγουρα αντιλαμβάνονται πλήρως τον αντίκτυπο των παραγόντων αυτών στις βιβλιοθήκες τους.

Σε μια εποχή όπου η υπόλοιπη Ευρώπη βρίσκεται στη διαδικασία μετασχηματισμού των βιβλιοθηκών και μετατροπής τους σε σύγχρονα κέντρα πληροφόρησης, εμείς ακόμα παλεύουμε για τα αυτονόητα. Ενώ θα έπρεπε να εργαζόμαστε σε ένα περιβάλλον που θα μας ενέπνεε να αναλάβουμε υπευθυνότητες και δραστηριότητες, εμείς αντίθετα αναγκαζόμαστε να περιορίσουμε τους ορίζοντές μας – για να σώσουμε εαυτούς - και εργαζόμαστε με το σκεπτικό των πλέον απαραίτητων καθηκόντων. Οι περισσότερες δημοτικές βιβλιοθήκες επιβιώνουν και αναπτύσσονται χάριν κάποιων χαρισματικών και επίμονων ανθρώπων, βιβλιοθηκονόμων και μη, που προσπαθούν πέρα από τις δυνάμεις τους να παρέχουν επίπεδο στις υπηρεσίες τους. Σαφώς και αποτελούν οάσεις και σπουδαίο επίτευγμα για τον τόπο τους και χαίρουν ιδιαίτερης αγάπης και εκτίμησης από το κοινό τους. Και σίγουρα αξίζουν συγχαρητήρια σε όλους αυτούς που έχουν στηρίξει και συνεχίζουν να στηρίζουν και να αναπτύσσουν αυτήν την πραγματικότητα. Το μήνυμα δεν είναι η απαισιοδοξία αλλά η κοινή αποδοχή και έκφραση καταστάσεων που πλήττουν τον κλάδο εδώ και χρόνια, με σκοπό την κινητοποίηση.

Οι ανθρώπινες συνεργασίες και η ποικιλομορφία των απόψεων στο χώρο των επαρχιακών δημοτικών βιβλιοθηκών μπορούν να οδηγήσουν στην εξέλιξη μόνο όταν βασίζονται στον αλληλοσεβασμό. Πρέπει όλοι οι συμμετέχοντες να μάθουν να δείχνουν εμπιστοσύνη στους συνεργάτες τους και στις δυνατότητές τους, οι οποίες δεν θα πρέπει να περιορίζονται ή να κατευθύνονται από στενόμυαλες μικροπολιτικές αυτοπροβολής μεμονωμένων ανθρώπων. Οι ανθρώπινες αυτές συνεργασίες πρέπει να καθοδηγούνται από τη μεγαλύτερη ιδέα της γενικής προόδου της βιβλιοθήκης και του τόπου στον οποίο λειτουργούν.

Μιας και όμως έχει ήδη αποδειχθεί πως τα ευχολόγια δεν οδηγούν στο επιθυμητό αποτέλεσμα, μια πρόταση θα ήταν αρχικά η καταγραφή των προβλημάτων και των προτεινόμενων λύσεων τους από τους ίδιους τους επαρχιακούς βιβλιοθηκονόμους. Στη συνέχεια και με τη βοήθεια της Ε.Ε.Β.Ε.Π., θα μπορούσαμε να ασκήσουμε οργανωμένη και επίσημη πίεση στην κυβέρνηση ώστε να διαμορφωθεί μια νέα μορφή ελέγχου θα λέγαμε, μία Επιτροπή Δημοτικών Βιβλιοθηκών, η οποία θα είχε ως ρόλο την επίβλεψη και τον συντονισμό τους, πρόταση η οποία ανεπίσημα συζητιέται εδώ και χρόνια. Η Επιτροπή θα επέβλεπε και θα φρόντιζε ώστε κάθε δημοτική βιβλιοθήκη να λειτουργεί σύμφωνα με τα εθνικά προβλεπόμενα πρότυπα, εφαρμόζοντας τουλάχιστον την ισχύουσα νομοθεσία που αφορά στις δημόσιες βιβλιοθήκες, νομοθεσία που χρησιμοποιούν έως τώρα και οι δημοτικές. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιζόταν η εκπλήρωση του ρόλου των δημοτικών βιβλιοθηκών και η εξέλιξή τους με επιστημονικό τρόπο και όχι με όποιον τρόπο φαντάζει σωστό σε κάθε διοικητικό σχήμα.

Έτσι, στη συνέχεια, ως επόμενο βήμα θα μπορούσαμε να δούμε την χάραξη κοινών στόχων, πολιτικής και συνεργατικών υπηρεσιών.

Παράλληλα θα πρέπει να ενισχυθεί και ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου, ή καλύτερα, να υποστηριχθεί. Αν και υπάρχει προβλεπόμενη νομοθεσία σχετικά με τις αρμοδιότητές μας, αυτή δεν εφαρμόζεται. Θα πρέπει ο βιβλιοθηκονόμος να αντιμετωπίζεται ως το κατάλληλο εκείνο επιστημονικό προσωπικό του οποίου οι εισηγήσεις θα βαραίνουν περισσότερο από οποιουδήποτε άλλου και όχι ως απλός διεκπεραιωτής των λειτουργιών της βιβλιοθήκης. Αν δεν οδηγήσουν οι βιβλιοθηκονόμοι τις βιβλιοθήκες στον 21^ο αιώνα, τότε ποιος άλλος έχει την δυνατότητα να το κάνει; Κάθε δήμος που επιθυμεί να δημιουργήσει μία δημοτική βιβλιοθήκη θα μπορούσε να λαμβάνει εκ των προτέρων πληροφόρηση από την Επιτροπή αυτή σχετικά με το ρόλο και τη λειτουργία της, και δεν αναφέρομαι μόνο στο νομικό πλαίσιο. Τα μέλη εκείνα που θα κληθούν να περιστοιχίσουν τη διοίκηση της βιβλιοθήκης θα πρέπει να ενημερωθούν κατάλληλα ώστε να μπορούν να συμβαδίσουν με τις επιταγές της εποχής μας. Πώς μπορούμε να ισορροπήσουμε τις προσδοκίες μας και κατ' επέκταση να καλύψουμε τους στόχους μας όταν ο κάθε ένας από εμάς έχει να αντιμετωπίσει το λιγότερο άλλα 10 άτομα οι γνώσεις των οποίων, όσο σημαντικές κι αν είναι, στρέφονται γύρω από διάφορους τομείς που μπορεί να σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τους στόχους της βιβλιοθήκης, αλλά δεν άπτονται των γνώσεων που αφορούν αυτές καθαυτές τις βιβλιοθήκες, την οργάνωση και λειτουργία τους. Αν υπάρχει ένα όργανο που θα μπορεί να μας προστατεύει και να μας υποστηρίζει, θα μπορούσαμε κι εμείς να εφαρμόσουμε πιο ελεύθερα και δημιουργικά τις επιστημονικές μας γνώσεις προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Τέλος, καλό θα ήταν να αναλάβει ένας και μόνο φορέας και τα δύο είδη βιβλιοθηκών της χώρας – δημόσιες και δημοτικές - ώστε να υπάρχει ομοιογένεια στην οργάνωση και λειτουργία τους.

Η ανεκτικότητα σε θέματα αλλαγής είναι πολύ περιορισμένη στον τόπο μας και οι απόψεις για το τι είναι και πώς λειτουργεί μια δημοτική βιβλιοθήκη είναι λίγο-πολύ προκαθορισμένες. Το γεγονός αυτό αποτελεί εμπόδιο στη δημιουργία συνεργασιών και συνεργατικών υπηρεσιών, αφού δεν μπορούν οι βιβλιοθήκες μας να συμβαδίσουν όχι μόνο με τα προτεινόμενα διεθνή πρότυπα αλλά ούτε καν με τα εθνικά. Το να αλλάξουμε αυτές τις βαθιά ριζωμένες απόψεις αποτελεί έργο δραματικών στροφών και αργής επιτυχίας. Αρωγοί στις προσπάθειες του καθενός είναι οι διάφορες επιστημονικές ενώσεις που πάντα προσπαθούν να επιτύχουν την αλλαγή μέσα από ανάλογες νομοθεσίες και πολιτικές. Δυστυχώς όμως, ούτε οι νόμοι, ούτε οι ενώσεις, έχουν καταφέρει μέχρι τώρα να αλλάξουν τις τοπικιστικές σκοπιμότητες και τελικά, τη δημιουργία λειτουργικών προβλημάτων στο χώρο των επαρχιακών δημοτικών βιβλιοθηκών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Είναι ωραίο να είσαι βιβλιοθηκάριος, (2009), *Λέσχη Ανάγνωσης Άνω Τούμπα* – *Ιστολόγιο*, διαθέσιμο στο http://lesxianagnosis.blogspot.com/2009/06/blog_post_05.html, ανακτήθηκε στις 5-6-2009.
2. Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων και Επιστημόνων Πληροφόρησης, (2009), *Κώδικας δεοντολογίας του βιβλιοθηκονόμου*, διαθέσιμο στο <http://www.eebep.gr>, ανακτήθηκε στις 2-7-2009.
3. Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων και Επιστημόνων Πληροφόρησης, (2009), *Μιλώντας για παιδεία: ο ρόλος της βιβλιοθήκης ως συντελεστή αναβάθμισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας*.
4. «Καθορισμός Επαγγελματικών δικαιωμάτων πτυχιούχων του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας, της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (1989), *Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας*, Τεύχος Β', αριθμός φύλλου 169.
5. «Κανονισμός λειτουργίας δημοσίων βιβλιοθηκών» (2003), *Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας*, Τεύχος Β', αριθμός φύλλου 1173.
6. Κορκίδη, Μαρία, (2006), *Επιχειρησιακός σχεδιασμός στις ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες – υπηρεσίες πληροφόρησης*, Κέρκυρα, Ίονιο Πανεπιστήμιο.

7. «Νόμος υπ' αριθ. 3149 Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, Δημόσιες Βιβλιοθήκες και άλλες διατάξεις» (2003), *Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας*, Τεύχος Α', αριθμός φύλλου 141.
8. Ferguson, S. (1992), "Strategic planning for national libraries in developing countries: an optimist's view", *IFLA Journal*, Vol. 18, No. 14, pp. 339-344.
9. Fisher, W. (1997), "The role of professional associations", *Library Trends*, No. 46, pp. 320-330.
10. Frank, D. G. (1997), "Activity in professional associations: the positive difference in a librarian's career", *Library Trends*, No. 46, pp. 307-318.
11. Garrod, P. (2003), "Community information, public libraries and the Internet", *Ariadne*, No. 8, p. 8.
12. Hasson, A. C. (1996), "Reaching out", in Kinnell, M. and Sturges, P., *Continuity and innovation in public library: the development of a social institution*, London, Library Association Publishing, pp. 148-166.
13. Hyams, E. (1993), "Professional associations and the role of CDP", *Assignment*, Vol. 15, No. 3, pp. 8-11.
14. IFLA, *Στρατηγικό σχέδιο 2008-2009*, (2008), διαθέσιμο στο <http://www.ifla.org/VII/s34/annual/sp34-2009>, ανακτήθηκε στις 19-6-2009.
15. James, B. R., (2000), *New wine in old bottles: making library associations more relevant in the 21st century, with special reference to the Library Association of Trinidad and Tobago (LATT)*, διαθέσιμο στο <http://archive.ifla.org/IV/ifla66/papers/126-69e.htm>, ανακτήθηκε στις 19-6-2009.
16. Kenney, D. J. and McMillan, G. (1992), "State library associations: how well do they support professional development?", *RQ*, Vol. 31, No. 3, pp. 377-386.
17. Miao, Q. (1998), *To be or not to be: public libraries and the global knowledge revolution*, διαθέσιμο στο <http://archive.ifla.org/IV/ifla64/082-78e.htm>, ανακτήθηκε στις 12-6-2009.
18. Ormes, S. (1996), "Public libraries in the information society workshop", *Ariadne*, No. 4, p. 10, διαθέσιμο στο <http://www.ariadne.ac.uk/issue4/public-libraries>, ανακτήθηκε στις 12-6-2009.
19. Orr, C. (2003), "Collection development in public libraries", *Encyclopedia of Library and Information Science*, διαθέσιμο στο <http://www.informaworld.com/smpp/content~db=all~content=a713531906>, ανακτήθηκε στις 16-6-2009.
20. Ranjith, K. S., (2004), *Rural libraries of Kerala*, διαθέσιμο στο <http://www.krpcds.org/publication/download/78.pdf>, ανακτήθηκε στις 16-6-2009.
21. UNESCO, (2000), *Unesco Public Library Manifesto*, διαθέσιμο στο <http://www.unesco.org/webworld/libraries/manifestos/libraman.html>, ανακτήθηκε στις 12-6-2009.
22. Wrathall, C. (1997), "Community information, public libraries and the internet", *Ariadne*, No. 8, p. 6, διαθέσιμο στο <http://www.ariadne.ac.uk/issue8/public-libraries>, ανακτήθηκε στις 19-6-2009.